Adaptació del Ballet del Trencanous per a públic familiar, amb música de **Txaikovski**, Teatre i Art Digital.

Funcions 2013:
Escoles: 12 i 13 de desembre 10h
Públic familiar: Divendres 14 i dissabte 15 de desembre
Teatre Joventut – Sala A
Carrer de la Joventut, 10
08904 – L'Hospitalet de Llobregat
Tels. 93 448 12 10 – 93 448 31 94

El **Centre de Dansa de Catalunya** conjuntament amb la **Companyia Plàudite Teatre** i **Maribel Pozo Ruiz** (Art Digital) escenifiquen aquest conte per a petits i grans i que s'ha convertit en una tradició nadalenca arreu del mon. Un clàssic en versió contemporània.

La dansa clàssica porta el fil de la narració, amb petites intervencions d'actors i actrius que ens orienten dins aquest conte fantàstic.
L'ambientació màgica s'aconsegueix mitjançant l'art digital.

La història s'inicia en un ambient realista però aviat s'endinsa en un món de ficció i fantasia. La idea original va ser d'**E.T.A. Hoffman** però **Alexandre Dumas** la va endolcir i és aquesta la versió escollida pel ballet.

Ballet fantàstic en dos actes per a públic familiar
Durada: Escoles: **50 minuts**. Públic familiar: **1,30h amb entreacte**

FITXA ARTÍSTICA

Música: Peter Ilitx Txaikovski

Coreografia: adaptació de Roser Muñoz i Joan Boix

Ballarins del Curs de Formació del Centre de Dansa de Catalunya:
David Bellver, Julia Baró, Marta Caderot, Paula Campos, Mariona Carrasco, Yago Catalinas, Héctor Chicote, Eva Escrich, Gemma Espinosa, Ines Flores, Mariona García, Sonia García, Ada González, Meritxell Jurado, Eric Navarrete, Edna Patricia Patxot, Mariona Puente, Andrea Ramírez, Ervin Eduardo Sánchez, Aina Sanxo, Joel Selva, Leo Surdeanu, Alexandra Urcia, Mª Fernanda Urcia, Edith Vallès, Ester Van Walre

Direcció teatral: Eugenia Delgado Mata

Companyia Plàudite Teatre: Anna Babiano, Nacho Baenas, Vicenç Elipe, Núria Gibert, Eva Murillo i Silvana Solias

Art Digital: Maribel Pozo Ruiz

Programació visual: Matteo Sisti Sette

Disseny d'il·luminació: Eugenia Delgado Mata

Vestuari: Danzate

Fotografia: Maribel Pozo Ruiz

Càmara de vídeo: DCM audiovisual

Edició de vídeo: Maribel Pozo Ruiz

Comunicació: Maribel Pozo Ruiz

Agraïments: Gina Nunura, Teatre Joventut i Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat

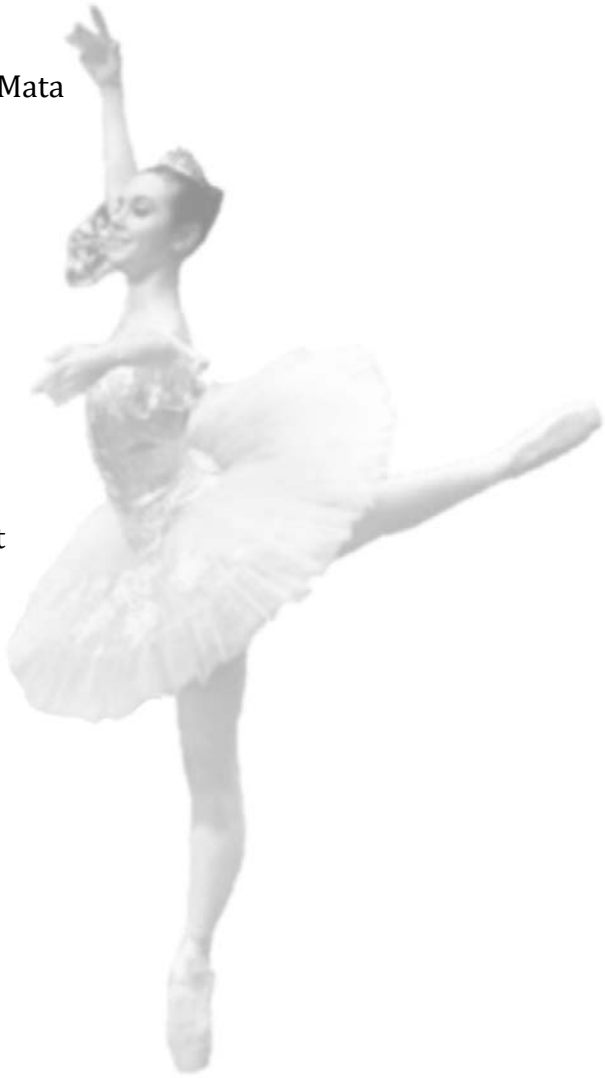

PRESENTACIÓ DELS ARTISTES:

CENTRE DE DANSA DE CATALUNYA

Dirigit i creat per Roser Muñoz i Joan Boix des del any 2010 a L'Hospitalet de Llobregat. Ambdós compten amb més de 20 anys com a primers ballarins de prestigi internacional a companyies com ara Les Ballets de Marsella, de Toulouse, l'Opera de Leipzig, de Hannover, de Düsseldorf, i són convidats a gales internacionals de Dansa, on van interpretat tots els primers rols del repertori clàssic.
Els Alumnes de Formació Clàssica del CDC són escollits mitjançant una audició. La formació es resum en tres cicles de dos anys on es treballa la Dansa Clàssica, el Repertori, el Pas a Dos i la Tècnica de Salts i Puntes, així com la Dansa Contemporània. Del CDC han sortit ja professionals cap a les millors companyies de ballet del món.
http://www.cdcbarcelona.com

PLÀUDITE TEATRE

Companyia nascuda l'any 1998 a L'Hospitalet de Llobregat, amb més de 15 espectacles, i diverses gires nacionals i internacionals aquesta companyia aposta per les noves tendències escèniques i la transversalitat dels seus muntatges perfilant el teatre del segle XXI. La seva directora Eugenia Delgado Mata és Doctorada per l'Institut del Teatre-Universitat Autònoma de Barcelona i llicenciada en Sociologia per la Universitat de Barcelona. Les seves propostes es caracteritzen pel Teatre de Moviment, proper al teatre gestual de Lecoq i a l'expressionisme alemany, i per crear una atmosfera de poètica contemporània què envaeix la platea.
http://www.plaudite.org

MARIBEL POZO RUIZ I MATTEO SISTI SETTE

Maribel és llicenciada en Ciències de la Informació–Periodisme i estudia els cursos de doctorat en Filologia i Fotografia i Estètica. Matteo és Enginyer en Telecomunicacions per la Universitat de Pàdua. Ambdós es van trobar a Barcelona al Màster en Arts Digitals de la Universitat Pompeu Fabra l'any 2004. Junts van crear la instal·lació interactiva "*Interferences*" exposada al Caixa Fòrum de Barcelona i al Museu de L'Hospitalet de Llobregat. Maribel treballà com a periodista, fotògrafa i videasta, i esdevé artista digital amb la companyia Plàudite Teatre amb qui regularment treballa des de l'any 2006. Matteo és professor de postgrau al Màster d'Arts Digitals de la UPF i al Màster de Diseño Gràfico: Tecnologías y Creatividad Estéticas del Instituto Europeo de Diseño, i ha treballat amb artistes com ara Marcel·lí Antúnez i Antoni Abad.
http://maribelymatteo.wordpress.com

SINOPSI

Adaptació del Ballet del Trencanous per a públic infantil, amb música gravada, composada per Piotr Ilitx Txaikovski, en versió de la London Symphonie Orchestra dirigida per André Prévin.

La dansa clàssica porta el fil de la narració, amb petites intervencions d'actors i actrius que interpreten diferents personatges que interactuen al voltant dels personatges principals, i uns personatges narradors que ens orienten dins aquest conte fantàstic. L'ambientació màgica s'aconsegueix mitjançant l'art digital.

ARGUMENT

Una família benestant celebra la vespra de Nadal a casa seva al voltant del arbre on els convidats es congreguen amb goig. Arriba un personatge misteriós que sorprèn als presents amb joguines meravelloses i un ninot trencanous per a la petita Clara. Fritz, el germà, gelós, trenca el ninot. Clara plora. Acabada la festa, és l'hora de dormir. Però aquesta és una nit màgica. Clara surt del llit i torna sota l'arbre on troba el seu trencanous arreglat. Els somnis es barregen amb la fantasia: el trencanous cobra vida i porta a Clara a un viatge vers un país meravellós: el Regne dels Dolços on la Fada de Sucre els obsequia amb les més belles danses de recòndits paratges. Acabada la festa, Clara es desperta amb el seu trencanous sota l'arbre de Nadal, feliç i contenta a casa seva.

ELEMENTS INTEGRANTS D'AQUESTA PROPOSTA ESCÈNICA

1. MÚSICA

Piotr Ilitx Txaikovski (1840-1893), està considerat com el més gran compositor de música de ballet del segle XIX, juntament amb Léo Delibes, l'autor de Coppélia (també inspirat en una història de E.T.A. Hoffman). Txaikovski és un compositor romàntic que te una hipersensibilitat exquisida, gairebé patològica, la qual resulta una meravella per l'art, projectant dins de les seves simfonies el reflex dels seus drames personals. Si la música li permet traduir la inspiració creativa, altre art tindrà també un lloc privilegiat dins la seva vida: la dansa, tècnica amb la qual entra en contacte dins els teatres russes.

Els tres ballets escrits amb la col·laboració del coreògraf francès establert a Sant Petersburg, Marius Petipa (*El Trencanous*, *La Bella Dorment del Bosc* i *El Llac dels Cignes*) van marcar el naixement del ***ballet simfònic***, un gènere nou que va profundament influenciar l'art i les músiques coreogràfiques de principis del segle XX (Stravinski i Prokófiev).
Tot i ser rus, Txaikovski és un compositor profundament europeu fet que va fer que sigui força incomprès a la Rússia de l'època.

Txaikovski, que sempre va tenir una afició pels colors orquestrals innovadores, va voler trobar efectes evocadors per al món secret i fantàstic del Trencanous. Havia descobert a París un nou instrument, la **celesta**, i es va apressar a introduir-la en aquest ballet. De la mateixa manera, va introduir diversos instruments i accessoris: una trompeta i una bateria de nen, una matraca, els mecanismes que evoquen el cucut, un xiulet, una pistola de postes.

L'adaptació del Ballet del Trencanous escollida per aquest espectacle és de André Prévin. D'origen jueu a Berlín, l'any 1938 Prévin i la seva família van emigrar als Estats Units fugint del règim nazi. L'any 1943 va aconseguir la nacionalitat nord-americana i es va establir a Los Angeles. El 1967, Prévin va ser nomenat director de l'Orquestra Simfònica de Houston, i l'any següent de l'Orquestra Simfònica de Londres, amb la qual va enregistrar nombrosos i prestigiosos discos, com aquesta gravació que data de l'any 2009.

2. DANSA CLÀSSICA

La dansa és una de les tres arts escèniques que existeixen des de l'antiguitat, juntament amb el teatre i la música.

La dansa clàssica també és coneguda pel nom de ballet. Un ballet és una peça musical composta especialment per ser interpretada a través de la dansa, amb una tècnica molt acurada i precisa. Els peus sempre estan estirats, com una prolongació de la cama. Les cames i els braços es mouen delicadament.

Els noms dels diferents moviments i pas provenen de l'escola francesa, la qual va aparèixer ja al segle XVI. Els principals ballets els trobem a França, Itàlia i Anglaterra. A Rússia, amb el tsar Pere I i després amb la seva filla Catalina II "La Gran" (gran il·lustrada), s'estableixen les bases de la Cultura i del Ballet. I quan a Europa el ballet narratiu comença a avorrir, a Rússia està en auge. A finals del segle XIX es fonda l'Escola Imperial Russa a imitació de la Acadèmia Francesa, i el 1866 el Teatre Imperial de Sant Petersburg, sota la direcció de Marius Petipa.

Els primers tutús van aparèixer al segle XIX. Es tracta d'una faldilla de varies capes de tul que tapava les cames de la ballarina però la feia semblar més etèria, com si volés. En tots els rols interpretats a l'època les dones sempre eren essers irreals, mai dones reals. Amb el progrés tècnic de la ballarina, a la fi del segle XIX va aparèixer el tutú curt: una versió curta i rígida de l'antic tutú, que deixa completament a la vista les cames i el cos de la ballarina. Aquesta evolució en la indumentària serà decisiva en la dramatúrgia del Ballet ja a que d'ençà se interpretaran rols de dones.

3. TEATRE

L'origen del teatre es connecta amb els rituals màgics i sagrats més antics de la humanitat, la música i la dansa.

La paraula teatre prové del grec "lloc per contemplar".

Es tracta d'un art escènic que té per finalitat representar una història o idea davant el públic mitjançant un seguit de recursos com ara actors i actrius, (gest, força de la veu, moviment escènic), música, escenografia, vestuari, il·luminació, tramoia, maquillatge, perruqueria, etc. que canvien segons els temps i les diferents corrents de pensament al llarg de la Història.

Aquesta adaptació concreta d'una idea o dramatúrgia a una versió particular tenint en compte tots els detalls es diu posada en escena, i pot ser més o menys contemporània o clàssica, oberta o fidel, suggeridora o realista segons el gènere al que pertany. Intervenen moltes disciplines i totes serveixen per reforçar la mateixa interpretació de l'obra. El director o directora utilitza tots aquests llenguatges per realçar la seva interpretació personal per tal que arribi a l'espectador; és com el director d'orquestra que agafa tots els elements i els combina per oferir un resultat final precís.

Anar al teatre al segle XIX era una activitat social per relacionar-se, fer negocis, política, etc. Les dones no podien seure al pati de butaques; la primera dona ho va fer vestida d'home i amb nom d'home: George Sand (Aurore Dudevant, França 1804-1876).

Les primeres sales de teatre s'obren al llarg del segle XVI: a París el teatre queda instal·lat a l'Hôtel de Borgonya el 1548. A Barcelona, el teatre de la Santa Creu, és del 1597.

Origen de l'aplaudiment: alguns personatges de la comèdia de Plaute al final de la representació demanaven l'aplaudiment del públic. (Segle III a. d. C.). "Plàudite" és l'imperatiu del verb llatí "*plaudo*" que vol dir aplaudit.

El Dia Internacional del Teatre es celebra el 27 de març, creat per l'Institut Internacional del Teatre l'any 1961. D'ençà una personalitat rellevant a nivell internacional és convidada a fer una reflexió sobre el tema del "Teatre i una Cultura de Pau". El primer missatge el va escriure l'artista francès multidisciplinari (poeta, novel·lista, dissenyador, cineasta i dramaturg) Jean Cocteau l'any 1962, el dia de l'obertura del "Teatre des Nations" a París.

4. ART DIGITAL

Ens ofereix una escenografia contemporània, pràctica, fàcil de transportar. Paraules clau: ordenadors, càmeres, projectors, vídeo, fotografia, animació, programació, interacció, multimèdia, etc.
Artista digital és una persona que utilitza elements binaris (zeros i uns) que pertanyen al món tecnològic per recrear una ambientació teatral adient a la posada en escena escollida. És més que una figura tècnica: posseeix una ampla cultura artística i humanística, i a més està dotada d'una exquisida sensibilitat artística que va cultivar al llarg dels anys amb disciplines variades, com ara vídeo, fotografia, il·luminació, só, música, pintura, literatura, estètica, electricitat i altres més. La seva figura te reminiscències dels humanistes de l'Edat Mitjana. És per això que podem afirmar que l'Art Digital és una disciplina transversal que connecta l'Art i la Tecnologia del segle XXI.

CONTEXTUALITZACIÓ HISTÒRICA

A finals del segle XIX i principis del XX en Europa trobem un panorama de decadentisme estètic que reflexa els grans canvis socials i polítics que abocaran en la I Guerra Mundial (1914-1918). És també l'època de les avantguardes artístiques i París és el centre del món cultural occidental.
A Rússia, la decadència i caiguda del tsarisme (Nicolàs II) culminarà en la Revolució d'Octubre (1917).

A Espanya la pèrdua de les colònies d'ultramar (Cuba i Puerto Rico el 1898) s'afegeix a la decadència de Espanya, i la generació del 98 expressa aquest malestar (Unamuno, Baroja, germans Machado, Valle-Inclán, Azorín). La Generació del 27 resulta més lírica i està quallada de poetes i dramaturgs (Lorca, Cernuda, Salinas, Alberti, Aleixandre, Dámaso Alonso i Gerardo Diego). Altres artistes rellevants són Falla, Dalí, Buñuel, Maruja Mallo, Remedios Varo entre els més destacats.

A Europa és l'època dels grans ballets russos de la mà de l'empresari Serguéi Diáguilev qui va encarregar música pels seus ballets (1909-1029) als principals compositors de l'època: Satie, Debussy, Falla, Strauss, Ravel, Poulenc, Prokófiev entre d'altres. L'exotisme i l'encant d'aquest ballets tindrien una forta influència sobre els fauvistes i el recentment nascut estil Art Decó (Modernisme a Catalunya). Diáguilev serà també el productor del *Ballet de la Bell Dorment* de Txaikovski. La idea de Diáguilev és la de compondre "l'espectacle total" amb la convergència dels principals llenguatges que conformen el fet escènic: música, dansa i plàstica. El Ballet *Parade* n'és un exemple, amb llibret de Jean Cocteau, música de Satie, coreografia del ballarí i coreògraf Léonide Massine, i escenografia i figurins de Picasso, estrenat el 18 de maig de 1917 al Teatre du Châtelet de París i el 10 de novembre al Gran Teatre del Liceu de Barcelona. També van col·laborar amb Diáguilev pintors com ara Miró o Matisse, Odilon Redon, Derain, entre d'altres.

El nou estil neoclàssic és fill de l'època i si bé va conservar les bases de la dansa clàssica modificaria la interpretació i la temàtica. El gran coreògraf és Marius Petipa; el gran intèrpret Nijinsky; el gran empresari Diáguilev, qui va comprendre la gran importància de l'escàndol per a la promoció dels espectacles, i es va servir de la provocació, tan útil a les avantguardes, per aconseguir allò que en francès es coneixia com *succès de scandale*.
Algunes renovacions en la dansa: preeminència del grup, evolució de les sabatilles de punta al costat del peu nu, més protagonisme del ballarí masculí transcendint el clàssic roll d'acompanyar la ballarina, radical transformació del vestuari, noves propostes i solucions escèniques, noves temàtiques, etc.

HISTÒRIA DEL TRENCANOUS I TRADICIÓ NADALENCA

Es tracta de l'opus 71 (1891-1892) de Piotr Ilitx Txaikovski.
Estrenat el 6 de desembre (és per això que va començar la tradició de representar aquest ballet al Nadal) de 1892 al Teatre Mariinski de Sant Petersburg, sota la

direcció de Riccardo Drigo i amb la coreografia de Lev Ivànov. Serà a partir dels anys 60 que aquest ballet es farà més popular.
És un ballet "encantat" en dos actes, tres quadres i 15 escenes. La coreografia original dura una hora i mitja aproximadament. Basat en un relat de Alexandre Dumas inspirat en un comte fantàstic de E.T.A. Hoffmann.

ARRELS LITERÀRIES

El Trencanous s'inicia en un ambient realista però aviat s'endinsa en un món de ficció i fantasia. La idea va ser de Hoffman però Dumas la va endolcir i és aquesta la versió escollida pel ballet.

E.T.A. Hoffman (1776-1822) és un dels precursors del gènere literari anomenat fantàstic que, segon Teodorov "*és la vacil·lació que experimenta un ser que només coneix les lleis naturals, davant un esdeveniment que sembla sobrenatural*." Fantàstic no és només allò que succeeix sinó la actitud de l'escriptor davant el fet inusual, la manera que té de presentar-ho, i Hoffman és especialista en portar-nos sobre la corda fluixa entre realitat i fantasia.
Poeta, músic, pintor, director d'orquestra, director del teatre de Bamber, artista polifacètic és l'autor de *El Trencanous i el Rei dels Ratolins*, que pertany al recull de contes anomenat *Els germans de Sant Serapió*. Hoffman també va ser inspirador d'altres artistes com ara Offenbach en la òpera *Les contes d'Hoffman*. Gautier diu d'ell que era un pintor, un músic i un poeta foll, que s'aproxima a l'atmosfera de Goya i que anuncia Edgard Allan Poe. En Hoffmann conflueixen realitat i fantasia d'una manera emocionant i orgànicament viu. Diuen que quan escrivia a les nits, de vegades havia de fugir de les seves pròpies creacions i dimonis i interrompre el treball.

Altres autors fantàstics: Poe, Maupassant, Kafka, Potocki, H. James, Lewis Carroll, Villiers de L'Isle-Adam, etc.

Alexandre Dumas (1802-1870). Novel·lista i dramaturg francès autodidacta, es diu que va ser el precursor del Romanticisme al teatre francès. Va escriure més de 300 obres.

La fantasia «és útil a la poesia, per a la música, per a la utopia, per al compromís polític: en definitiva, per a l'home, i no només per a l'home fantasiós. I és útil precisament perquè, aparentment, no serveix per a res: com la poesia i la música, com el teatre i l'esport (si no entren en el terreny del negoci).»
«La fantasia és útil per a l'home total. Si una societat basada sobre el mite de la productivitat (i sobre la realitat del benefici) només té necessitats d'homes mutilats –executius fidels, reproductors diligents, instruments dòcils i mancats de voluntat- vol dir que està mal feta i que cal canviar-la. Per tal de canviar-la, manquen homes creatius, que sàpiguen fer ús de la seva imaginació, de la seva fantasia.» Gianni Rodari, Gramàtica de la fantasia.

ESTRENA: 15 de desembre de 2012 al Teatre Joventut de L'H (Barcelona)

http://www.teatrejoventut.cat/detallActeTeatre.aspx?15o0Lj7FjvIUgFORp0JGgoeLM8hELcuJoKGgRkWZjqazASAqazB

EL TRENCANOUS
Ballet fantàstic en dos actes
Per a públic familiar
Durada: 1,30h
(amb entreacte)

La dansa clàssica porta el fil de la narració, amb petites intervencions d'actors i actrius que ens orienten dins aquest conte fantàstic. L'ambientació màgica s'aconsegueix mitjançant l'art digital. La història s'inicia en un ambient realista però aviat s'endinsa en un món de ficció i fantasia.
La idea original va ser d'E.T.A. Hoffman però Alexandre Dumas la va endolcir i és aquesta la versió escollida pel ballet.

FITXA ARTÍSTICA
Música: Peter Ilitx Txaikovski
Coreografia: adaptació de Roser Muñoz i Joan Boix
Ballarins del Curs de Formació del Centre de Dansa de Catalunya: David Bellver, Julia Baró, Marta Caderot, Paula Campos, Mariona Carrasco, Yago Catalinas, Héctor Chicote, Eva Escrich, Gemma Espinosa, Ines Flores, Mariona García, Sonia García, Ada González, Meritxell Jurado, Eric Navarrete, Edna Patricia Patxot, Mariona Puente, Andrea Ramírez, Ervin Eduardo Sánchez, Aina Sanxo, Joel Selva, Leo Surdeanu, Alexandra Urcia, Mª Fernanda Urcia, Edith Vallès, Ester Van Walre
Companyia Plàudite Teatre: Anna Babiano, Nacho Baenas, Eulàlia Ballart, Vicenç Elipe, Núria Gibert i Eva Murillo
Direcció teatral: Eugenia Delgado Mata
Art Digital: Maribel Pozo Ruiz
Programació visual: Matteo Sisti Sette

CDC

Plàudite Teatre

©Maribel Pozo Ruiz 2012

©Maribel Pozo Ruiz 2012

CENTRE DE DANSA DE CATALUNYA
info@cdcbarcelona.com
Tel. 933 32 07 19
http://www.cdcbarcelona.com

PLÀUDITE TEATRE
comunicacio@plaudite.org
Tel. 618 531 708
http://plaudite.org

MARIBEL & MATTEO
maribelymatteo@gmail.com
Tel. 687 533 207
http://maribelymatteo.wordpress.com

CDC

Plàudite Teatre

Maribel & Matteo